

ΤΟ XXIX ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ, Μεξικό 19-25 Σεπτεμβρίου 1993

Στις 19-25 Σεπτεμβρίου 1993 πραγματοποιήθηκε στο Μεξικό το XXIX Διεθνές Συνέδριο της Στρογγυλής Τράπεζας των Αρχείων (CITRA). Στο συνέδριο αυτό την Ελλάδα αντιπροσώπευσαν ο διευθυντής των Γενικών Αρχείων του Κράτους Ν. Καραπιδάκης, ο πρόεδρος της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας Ν. Παντελάκης και η Λίτσα Μπαφούνη με την ιδιότητα του μέλους του γραφείου του CITRA.

Στο Μεξικό συμμετείχαν συνολικά 48 χώρες (South Africa, Germany, Angola, Netherlands Antilles, Australia, Austria, Belgium, Botswana, Bresil, Canada, Chile, China, Colombia, Costa Rica, Cuba, United Arab Emirates, Ecuador, Spain, Estonia, United States, France, Ghana, Greece, Hungary, Indonesia, Iceland, Israel, Italy, Japan, Kenya, Macau, Malaysia, Marchall Islands, Mexico, Nigeria, Norway, The Netherlands, Peru, Pologne, Portugal, United Kingdom, Slovakia, Slovenia, Sweden, Switzerland, Czech Republic, Zambia, Zimbabwe).

Α. Εργασίες της Στρογγυλής Τράπεζας

Το γενικό θέμα της Στρογγυλής Τράπεζας ήταν οι *"Τρόποι προώθησης μιας αρχειακής πολιτικής: Στρατηγικές μέσα στη διοίκηση"*.

Στα πλαίσια της συνάντησης εξετάστηκαν διαδοχικά:

- 1. Τα αρχεία και οι σχέσεις τους με τις δημόσιες αρχές και τη νομοθεσία.

Στην 1η Συνεδρία εξετάστηκε η δυνατότητα κατάρτισης ενός πρότυπου αρχειακού νόμου που να ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες των αρχειακών υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό έχει συσταθεί και λειτουργεί ειδική επιτροπή στα πλαίσια του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων, που είναι επιφορτισμένη με τη μελέτη της διεθνούς νομοθεσίας και τη δυνατότητα εναρμόνισης των διαφόρων κρατικών νομοθεσιών. Στη συζήτηση τονίσθηκε η δυσκολία υιοθέτησης μιας τέτοιας νομοθεσίας, αφού το νομοθετικό πλαίσιο των αρχείων

συνδέεται στενά με τον τρόπο λειτουργίας των πολιτικών μηχανισμών. Στη συνέχεια εξετάστηκαν διαδοχικά όλα όσα πρέπει να περιέχει ένας αρχειακός νόμος, ώστε να απαντάει σε όλα τα ζητήματα που άπτονται των αρχείων όπως: ποια είναι τα δημόσια αρχεία και αν περιλαμβάνονται σε αυτά τα αρχεία των νομοθετικών σωμάτων και των δικαστηρίων, τί είδους εποπτεία ασκούν τα κρατικά αρχεία στα ιδιωτικά, πώς συνδέονται οι υπηρεσίες του τρέχοντος αρχείου με τις υπηρεσίες του ανενεργού αρχείου, πώς προσδιορίζεται ο τρόπος επιλογής και αξιολόγησης των τεκμηρίων, πώς εξυπηρετούνται οι ερευνητές, πώς εξασφαλίζεται η ιδιωτική ζωή κλπ. Τονίσθηκε επίσης πως ο νόμος πρέπει να προσδιορίζει ότι η έννοια "αρχείο" καλύπτει όλες τις μορφές των τεκμηρίων, είτε είναι έγγραφα είτε φωτογραφίες, μηχανογραφικά κλπ.

► 2. Εφαρμογή και ανάπτυξη κανόνων σχετικών με τη διεθνή περιγραφή των αρχείων.

Στη 2η Συνεδρία η Ειδική Επιτροπή του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων παρουσίασε την πρόοδο των εργασιών της στο θέμα αυτό. Η επιτροπή δήλωσε ότι έχει καταλήξει ποια στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνει η βάση δεδομένων για τη Γενική Διεθνή Τυποποιημένη Περιγραφή των Αρχείων (General International Standard Archival Description) κείμενο και παράρτημα του προέδρου της επιτροπής Mr Christopher KITCHING. Ταυτόχρονα τονίσθηκε ότι πρέπει να ακολουθήσει τώρα μια πενταετής δοκιμαστική περίοδος εφαρμογής των κανόνων αυτών, στο τέλος της οποίας, με βάση τα προβλήματα που θα παρουσιαστούν και τις παρατηρήσεις που θα γίνουν, να οριστικοποιηθούν οι κανόνες περιγραφής των αρχείων.

← 3. Η θέση των αρχειακών υπηρεσιών μέσα στο κυβερνητικό σχήμα.

Στην 3η Συνεδρία, στην οποία η κα Λίτσα Μπαφούνη σαν μέλος του γραφείου του CITRA ήταν εισηγήτρια (rapporteur), εξετάστηκαν ποια πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα μπορεί να προκύψουν για τα Γενικά Αρχεία ενός Κράτους από τη θέση τους στο κυβερνητικό οργανόγραμμα σε σχέση με τη χρηματοδότηση, τη στελέχωση και τον εξοπλισμό τους. Διαπιστώθηκε ότι οι υπηρεσίες αρχείων, ανάλογα με τις χώρες, μπορεί να εντάσσονται στις υπηρεσίες των υπουργείων Εσωτερικών, Παιδείας, Πολιτισμού ή ακόμα να εξαρτώνται απευθείας από τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως. Η Στρογγυλή Τράπεζα κατέληξε

στο συμπέρασμα ότι εκείνο που έχει σημασία δεν είναι τόσο η θέση των αρχειακών υπηρεσιών στο κυβερνητικό οργανόγραμμα, όσο οι δυνατότητες πρόσβασης στα κυβερνητικά αποφασιστικά όργανα που έχουν τα στελέχη των αρχειακών υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση τονίστηκε η ανάγκη να διαθέτουν οι αρχειακές υπηρεσίες μια αυτόνομια στην εκτέλεση του έργου τους.

☛ 4. Η συνεργασία των αρχειακών υπηρεσιών με άλλους κυβερνητικούς φορείς για την προώθηση των αρχειακών στόχων.

Στην 4η Συνεδρία τονίστηκε ότι ανεξάρτητα από τη θέση που κατέχουν οι αρχειακές υπηρεσίες μέσα σ'ένα κυβερνητικό σχήμα, θα πρέπει να επιδιώκουν την ευρύτερη δυνατή συνεργασία και με άλλους φορείς της διοίκησης. Στο σημείο αυτό αναφέρθηκε, σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα, ότι μέχρι σήμερα οι αρχειακές υπηρεσίες κάθε χώρας δεν έχουν απευθυνθεί στις αντίστοιχες εθνικές επιτροπές της UNESCO για να τις ευαισθητοποιήσουν πάνω στο ζήτημα της υποστήριξης προγραμμάτων της UNESCO που αφορούν τα αρχεία.

Στο τέλος των εργασιών ο διευθυντής των Γενικών Αρχείων του Κράτους Ν. Καραπιδάκης ανακοίνωσε τη διεξαγωγή του επόμενου Διεθνούς Συνεδρίου της Στρογγυλής Τράπεζας των Αρχείων, τον Οκτώβριο του 1994 στη Θεσσαλονίκη.

Β. Συνάντηση του Τμήματος των Αρχειακών Εταιρειών του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων.

Στα πλαίσια των εργασιών του Διεθνούς Συνεδρίου της Στρογγυλής Τράπεζας των Αρχείων πραγματοποιήθηκε και συνάντηση του Τμήματος των Αρχειακών Εταιρειών (SPA). Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν οι πρόεδροι των Αρχειακών Εταιρειών των χωρών που συμμετείχαν στη Στρογγυλή Τράπεζα. Στη συνάντηση συζητήθηκαν:

- ▶ 1. Η βοήθεια που μπορούν να προσφέρουν σε επιμόρφωση και τεχνική υποδομή οι χώρες της δύσης στις νέες δημοκρατίες της ανατολικής Ευρώπης με χρηματική υποστήριξη και ανταλλαγές.
- ▶ 2. Η ανάγκη να κυκλοφορήσει ο κώδικας δεοντολογίας του αρχειακού σε όλα τα μέλη των αρχειακών εταιρειών και να γίνουν παρατηρήσεις. Πολλοί ομιλητές τόνισαν ότι υπάρχουν μερικές

ουσιαστικές διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα, γαλλικό και αγγλικό, και γι' αυτό πρέπει να προτιμηθεί για μετάφραση το αγγλικό κείμενο, εκεί όμως όπου υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές με το γαλλικό να παρατίθεται και το γαλλικό μεταφρασμένο.

- ▶ 3. Η ανάγκη σύνταξης μιας διεθνούς βασικής βιβλιογραφίας.
- ▶ 4. Η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και των προγραμμάτων των εταιρειών.

Στο σημείο αυτό, με την ιδιότητα του Προέδρου της Ελληνικής Αρχαικής Εταιρείας παρουσίασα το έργο της Εταιρείας. Πιο συγκεκριμένα, τόνισα, ότι η Εταιρεία αριθμεί σήμερα περισσότερα από διακόσια μέλη, ότι λειτουργεί με βάση επιτροπές εργασίας κατά θέματα, ότι εκδίδει τακτικά δυο φορές το χρόνο περιοδικό και ότι έχει οργανώσει μαζί με τα Γενικά Αρχεία του Κράτους δύο συνέδρια. Επίσης τόνισα, ότι έχει προχωρήσει σε μια σειρά εκδόσεις, όπως είναι η έκδοση των Πρακτικών του 2ου Συνεδρίου της Κέρκυρας, η έκδοση του βιβλίου σχετικά με τη Φυσιογνωμία του Αρχαικού και η έκδοση του Οδηγού Ιδιωτικών Αρχείων.

Σε σχέση με τον προγραμματισμό επεσήμανα ότι η Εταιρεία μελετά, αφ' ενός την οργάνωση από τον επόμενο χρόνο ετήσιων σεμιναρίων αρχειονομίας που θα απευθύνονται στα μέλη της και τη μετάφραση εγχειριδίου αρχειονομίας, και αφ' ετέρου την οργάνωση αρχαικών και ιστορικών εκδηλώσεων σχετικά με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, με αφορμή την επέτειο των 100 χρόνων από την αναβίωση τους, που έχουν σαν στόχο τη διεξαγωγή ενός συνεδρίου και μιας έκθεσης γύρω από τον Ολυμπισμό και τον Αθλητισμό. Τόνισα επίσης ότι η Εταιρεία έχει έρθει σε επαφή για το ζήτημα αυτό με μια σειρά από φορείς όπως είναι το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, το Ελληνικό Λογοτεχνικό Ιστορικό Αρχείο, το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο, την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή. Ενημερώσαμε τις αντιπροσωπείες ότι έχουμε υποβάλει μαζί με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα στην UNESCO.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι για την τελευταία αυτή πρόταση ο κ. E. Ketelaar, διευθυντής των Κρατικών Αρχείων της Ολλανδίας που αντιπροσώπευε την Εταιρεία Ολλανδών Αρχειονόμων λόγω

αδιαθεσίας της Προέδρου, δήλωσε ότι βρίσκει την πρόταση συναρπαστική και μας παρότρυνε να έρθουμε σε επαφή με τις Ολυμπιακές Επιτροπές και να δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στον εντοπισμό ιδιωτικών αρχείων.

Ν. Παντελάκης